

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyně: **Y. S.**, a nezl. **S. S.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Poděbradská 173/5, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 11. 2024, čj. 55 A 29/2024-36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] V této věci se Nejvyšší správní soud v návaznosti na již existující judikaturu zabýval především slčitelností české právní úpravy nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu, o kterou již žadatel dříve požádal či která mu již byla poskytnuta jiným členským státem, s právem EU.

I. Vymezení věci

[2] Žalobkyně jsou státními občankami Ukrajiny. Jedná se o matku s dcerou. V souvislosti s invazí Ruské federace opustily Ukrajinu a vycestovaly do České republiky, kde v březnu roku 2022 získaly oprávnění k pobytu pro osoby požívající dočasnou ochranu. Následně požádaly o udělení dočasné ochrany v Itálii, které jim bylo v únoru roku 2024 uděleno. Dne 7. 8. 2024 požádaly o poskytnutí dočasné ochrany opět v ČR. Tyto žádosti žalovaný dne 7. 8. 2024 pod čj. OAM-382896/DO-2024 a čj. OAM-382889/DO-2024 vrátil

jako nepřijatelné, dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, neboť žalobkyně již oprávnění k pobytu plynoucí z dočasné ochrany získaly v jiném členském státě EU a toto oprávnění dosud nezaniklo.

[3] V postupu žalovaného spatřovaly žalobkyně nezákonný zásah, proti němuž podaly žalobu ke Krajskému soudu v Plzni, který jim shora označeným rozsudkem vyhověl. Konstatoval, že postup žalovaného, který vrátil žalobkyním jejich žádosti o udělení dočasné ochrany z důvodu nepřijatelnosti, byl nezákonným zásahem. Žalovanému proto zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyň a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádostí.

[4] Krajský soud předně vyhodnotil vyluku ze soudního přezkumu vrácení nepřijatelné žádosti o dočasnou ochranu žalovaným podle § 5 odst. 2 *in fine* zákona č. 65/2022 Sb., jako neslučitelnou s unijním právem. Učinil tak s odkazem na právo na účinný prostředek nápravy před soudem dle čl. 47 Listiny základních práv EU ve spojení s povinností členských států stanovit nezbytné prostředky k zajištění právní ochrany v oblastech, na které dopadá unijní právo, dle čl. 19 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii. Zmíněné ustanovení se uplatní ve všech situacích, ve kterých se uplatňuje unijní právo. V posuzované věci se unijní právo uplatňovalo, jelikož se jednalo o otázky dočasné ochrany, upravené směrnicí o dočasné ochraně. Žalobu tedy shledal přípustnou.

[5] Krajský soud se dále zabýval námitkami o nepředložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU, o vázanosti vnitrostátním právem a o nepřerušení řízení, ač byla v obdobné věci položena předběžná otázka Nejvyšším správním soudem ve věci sp. zn. 8 Azs 93/2023. K tomu shrnul, že povinnost položit předběžnou otázku je uložena soudu poslední instance, kterým krajský soud není. Nicméně je soudem unijního práva a tím je také vázán. Pokud shledá rozpor mezi vnitrostátní a unijní úpravou, uplatní právo unijní. S ohledem na okolnosti případu, považoval krajský soud za vhodné a potřebné posoudit tuto právní otázku sám, aniž by vyčkával na případné rozhodnutí Soudního dvora.

[6] Pokud jde o věc samu, krajský soud uvedl, že rozhodovací praxe krajských soudů vychází z toho, že možnost vyloučení osoby z dočasné ochrany je upravena v čl. 28 směrnice o dočasné ochraně taxativním výčtem. Toto ustanovení neumožňuje vyloučit osobu z dočasné ochrany z důvodu, že jí byla již dříve udělena v jiném členském státě. Vnitrostátní úprava, konkrétně § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. rozšiřuje taxativně stanovené důvody pro vyloučení vyplývající ze směrnice, a tím zakládá méně příznivou úpravu pro osoby, kterým byla již dříve poskytnuta ochrana v jiném členském státě. Nicméně v tomto případě krajský soud dospěl k částečně odlišnému závěru. Žalobkyně v době podání žádosti požívaly dočasnou ochranu v Itálii. Nelze tedy říci, že jim byla dočasná ochrana upřena. Nejedná se o rozpor s čl. 28 směrnice, nýbrž o rozpor s pravidly směrnice upravující sekundární pohyb poživatelů dočasné ochrany. Směrnice obsahuje řadu pravidel, která mají druhotný pohyb řešit. Mimo 9. recitál směrnice, který považuje druhotný pohyb za nežádoucí, se jedná o vrácení cizince, který se na území členského státu vyskytuje neoprávněně (čl. 11), sloučení rodiny (čl. 15) a přemístění cizince do nového hostitelského státu (čl. 26). Čl. 11 se v případech státních příslušníků Ukrajiny neuplatní, jeho aplikace byla na základě dohody členských států vyloučena. Jakkoliv se toto ustanovení neuplatní, společně s výše zmíněnými články a recitálem spoluvytvářejí normativní rámec sekundárního pohybu poživatelů dočasné ochrany. Vnitrostátní úprava, konkrétně § 5 odst.

pokračování

1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. představuje doplnění unijních předpisů nad rámec minimální harmonizace, které zhoršuje postavení žadatelů o dočasnou ochranu v ČR, oproti úpravě směrnice. Aplikací zákona namísto směrnice bylo zasaženo do práv žalobkyně.

II. Obsah kasační stížnosti, další vyjádření účastníků, průběh řízení před Nejvyšším správním soudem

II. A. Důvody kasační stížnosti

[7] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (stěžovatel) kasační stížnost. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Stěžovatel namítá, že institut nepřijatelnosti žádosti zakotvený v § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. je slučitelný s unijním právem. Čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, na kterou odkazuje krajský soud, dopadá na jiné situace, konkrétně na vyloučení z dočasné ochrany jako takové. To však není případ žalobkyně. V důsledku uplatnění institutu nepřijatelnosti není žalobkyně z dočasné ochrany vyloučena, neboť ta jí již byla poskytnuta v jiném členském státě. Právo plynoucí z dočasné ochrany jí tak ČR neodjímá.

[9] Směrnice nedává žalobkyním právo na další dočasnou ochranu v členském státě, pokud je již požívána v jiném členském státě. Výjimkou jsou články 15 a 26 této směrnice. Povinnost členského státu vydat držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany se omezuje na tyto dva články, tato situace v tomto případě nenastala.

[10] Zacházení s žádostmi poté, co již byla dočasná ochrana poskytnuta v jiném členském státě, právo EU neupravuje. Jedná se o otázku, kterou se evropský zákonodárce rozhodl neupravit a namísto toho ji ponechal na vnitrostátní úpravě členských států. Ze směrnice o dočasné ochraně plyne, že se má bránit druhotnému pohybu osob a požívání práv ve více členských státech najednou. Smyslem směrnice tudíž není „*temporary protection shopping*“, ale poskytnutí dočasného útočiště pro osoby, které musely hromadně opustit svoji zemi. Pokud by Rada EU zamýšlela dát dotčeným osobám právo požádat o dočasnou ochranu ve více členských státech najednou či po sobě, není pochyb o tom, že by toto právo ve směrnici zakotvila. Opakované podávání žádostí o dočasnou ochranu podle stěžovatele představuje zneužití práva, které nepožívá právní ochrany. Institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. tak zaplňuje mezeru v unijní úpravě, a to tak, aby bylo dosaženo jejího výše uvedeného cíle a byly eliminovány pokusy o zneužití práva na poskytnutí dočasné ochrany.

[11] Na závěr stěžovatel poukazoval na to, že nebyly naplněny podmínky doktríny *acte clair*, pro to, aby mohl krajský soud konstatovat rozpor českého vnitrostátního práva s unijní úpravou, aniž by věc musela být předložena soudnímu dvoru EU. Odkazuje na rozsudek čj. 2 Azs 178/2022-46, ve kterém byl vysloven rozdílný právní názor ve vztahu § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. k čl. 28 směrnice, než jaký je zastáván judikaturou krajských soudů. Dále poukázal na to, že Nejvyšším správním soudem byla předložena předběžná otázka soudnímu dvoru EU ve věci sp. zn. 8 Azs 93/2022, která se týká této problematiky.

II. B. Vyjádření žalobkyně

[12] Žalobkyně navrhla zamítnutí kasační stížnosti. Souhlasí s názorem krajského soudu, že česká právní úprava nepřijatelnosti žádosti odporuje směrnici o dočasné ochraně. K tomu v kasační stížnosti připojuje další vyjádření a argumenty. Uvádí odkazy na judikaturu správních soudů podporující závěry krajského soudu. Vyloučením uplatnění k čl. 11 směrnice o dočasné ochraně členskými státy došlo k umožnění sekundárního pohybu osob požívajících dočasnou ochranu. Právě toto ustanovení mělo původně sekundární pohyb vylučovat. Pokud se členské státy domluvily na jeho vyloučení, nelze to vykládat jinak, než jako umožnění sekundárního pohybu. K tomu odkazuje žalobkyně i na odbornou literaturu k problému a operační pokyny Komise.

II. C. Procesní postup s ohledem na řízení o předběžné otázce C-753/23

[13] Usnesením ze dne 16. 1. 2025, čj. 8 Azs 257/2024-33, Nejvyšší správní soud řízení v této věci přerušil, a to v návaznosti na usnesení tohoto soudu ze dne 30. 11. 2023, čj. 8 Azs 93/2023-37, kterým předložil Soudnímu dvoru EU předběžné otázky týkající se slučitelnosti institutu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu a výluky ze soudního přezkumu s právem EU. Soudní dvůr předběžné otázky zodpověděl rozsudkem ze dne 27. 2. 2025, věc C-753/23, *Krasiliva*. Usnesením ze dne 4. 3. 2025, čj. 8 Azs 257/2024-35, proto soud rozhodl, že se v řízení pokračuje.

II. D. Vyjádření stěžovatele k rozsudku Soudního dvora ve věci C-753/23

[14] Stěžovatel v reakci na rozsudek *Krasiliva* uvedl, že nadále považuje kasační stížnost za důvodnou. Soudní dvůr shledal neslučitelnou s právem EU pouze úpravu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb. Tento závěr však nelze vztáhnout na § 5 odst. 1 písm. d) téhož zákona, tedy kdy již byla dočasná ochrana poskytnuta v jiném členském státě. Poukazuje na bod 30 odůvodnění rozsudku *Krasiliva*, podle něhož členský stát má při posuzování žádosti zkoumat, zda žadateli již nebyla poskytnuta dočasná ochrana jiným členským státem. Ačkoli Soudní dvůr již nevysvětlil, jak má členský stát v tomto případě postupovat, podle stěžovatele je zřejmé, že v takovém případě není žádost důvodná a nelze pobytové oprávnění vydat. Vedle toho stěžovatel zopakoval svoji argumentaci, podle níž z žádného ustanovení směrnice o dočasné ochraně neplyne právo držitele dočasnou ochranu na přesun do jiného členského státu. Na závěr poukázal na čl. 11 směrnice. Má za to, že dohoda členských států o vyloučení tohoto článku znamená pouze to, že si mezi sebou nebudou neoprávněně pobývajících držitele dočasnou ochrany předávat. Ne však již to, že by držitelé dočasnou ochrany měli právo na přenesení pobytového oprávnění do jiného členského státu. To podle stěžovatele potvrzuje rovněž Soudní dvůr, který v citovaném rozsudku vyhodnotil čl. 11 směrnice jako irrelevantní. České republice tak z unijního práva neplyne povinnost udělovat povolení k pobytu osobám, které již získaly pobytové oprávnění z titulu dočasnou ochrany v jiném členském státě.

II. E. Vyjádření žalobkyně k rozsudku soudního dvora ve věci C-753/23

[15] Podle žalobkyně rozsudek Soudního dvora jednoznačně objasnil, že osoba, které vzniká právo žádat o dočasnou ochranu, musí mít možnost požádat o její poskytnutí v členském státě, který si zvolí a že takové rozhodnutí musí podléhat soudnímu přezkumu.

pokračování

Stejně tak je nepochybné, že čl. 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb. je neslučitelný s právem EU. Soudní dvůr však již s ohledem na okolnosti dané věci neodpověděl na část předběžné otázky, která se týká situací, na kterou dopadá § 5 odst. 1 písm. d) téhož zákona. Žalobkyně přisvědčila stěžovateli, že ze samotného znění směrnice o dočasné ochraně by bylo možné dovodit, že osoby požívající dočasně ochrany nemají obecně právo na druhotný pohyb. Takový závěr by však platil pouze za situace, pokud by se členské státy v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nedohodly, že tento článek nebudou uplatňovat. Pokud tak ale učinily, neměly úmysl bránit ukrajinským občanům ve volném pohybu po EU a případně změnit stát, ve kterém budou požívat práv plynoucích z dočasně ochrany. Tento postoj zastávala v řízení před Soudním dvorem rovněž Komise. Skutečnost, že lze čerpat práva plynoucí z dočasně ochrany pouze v jednom členském státě, tento závěr nezpochybňuje; důsledkem je pouze nutnost ukončit platnost uděleného pobytového oprávnění v prvním členském státě. Stejně tak fakt, že Soudní dvůr vyhodnotil čl. 11 směrnice o dočasné ochraně rozsudku *Krasiliva* jako irelevantní, neznamená, že jeho vyloučení nemá význam pro sekundární pohyb držitelů dočasně ochrany. Soudní dvůr totiž rozhodoval za skutkových okolností, v nichž ještě dočasná ochrana v žádném členském státě nebyla poskytnuta, pouze o ni bylo požádáno.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud se prvně zabýval přípustností kasační stížnosti, respektive kasačních námitek s ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení je kasační stížnost nepřipustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103. Stěžovatel musí podle § 104 odst. 4 s. ř. s. v kasační stížnosti mj. reagovat na argumentaci krajského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou jeho závěry nesprávné. Pokud vznáší námitky, aniž by jakkoliv reflektoval argumentaci krajského soudu, tak za předpokladu, že uvedené námitky již krajský soud vypořádal, případně brojí proti závěrům, které se v rozsudku nenachází, nejsou takové námitky přípustné (usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 6. 2016, čj. 1 As 271/2015-36).

[17] Stěžovatel namítá, že institut nepřijatelnosti žádosti zakotvený v § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. je slučitelný s unijním právem. Čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, na kterou odkazuje krajský soud, dopadá na jiné situace, konkrétně na vyloučení z dočasně ochrany jako takové. Krajský soud však ve svém rozsudku v otázce týkající se čl. 28 směrnice výslovně uvedl, že se v posuzované věci nejedná o vyloučení dočasně ochrany žalobkyně, jelikož je jim tato ochrana poskytována v jiném členském státě. Stěžovatel tedy v této kasační námitce nebrojí proti závěru krajského soudu. Stěžovatel totiž zastává stejný názor jako krajský soud. Tato námitka je proto nepřipustná.

[18] Pokud jde o přípustné námitky, pak Nejvyšší správní soud dále uvádí, že se již ve své předchozí rozhodovací praxi skutkově i právně obdobnými věcmi zabýval (viz zejména rozsudek ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42; obdobné závěry, byť omezené na skutkově odlišnou situaci, vyslovil též v rozsudku ze dne 1. 4. 2025, čj. 5 Azs 273/2023-27 či v rozsudku ze dne 19. 5. 2025, čj. 2 Azs 172/2024). Závěry této judikatury (především rozsudku čj. 1 Azs 174/2024-42) jsou použitelné i v nynější věci. Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od těchto závěrů odchýlit a v podrobnostech na ně lze odkázat. Dále Nejvyšší správní soud poukazuje na skutečnost, že se téměř identickou věcí zabýval v rozsudku ze dne 8. 4. 2025, čj. 8 Azs 249/2023-47, neboť v dané věci byla podání účastníků v podstatě shodná s nyní

projednávanou věcí. Proto vyšel zejména z tohoto rozsudku. Dále uvedené vypořádání, kromě několika odlišností, je buď zcela shodné s tímto rozsudkem, nebo jeho závěry parafrázuje, přičemž pro podrobnější argumentaci lze odkázat na daný rozsudek.

[19] Kasační stížnost není důvodná.

[20] Nejvyšší správní soud se i v nynější věci předně zabýval výlukou ze soudního přezkumu vrácení nepřijatelné žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. Krajský soud totiž v napadeném rozsudku dospěl k závěru, že tato výluka není slučitelná s unijním právem. Ačkoli stěžovatel tento závěr v kasační stížnosti nerozporuje, přípustnost soudního přezkumu představuje klíčovou otázku, kterou se musí Nejvyšší správní soud zabývat i bez návrhu. Citované ustanovení zákona č. 65/2022 Sb. totiž výslovně stanoví, že v případě vrácení žádosti o dočasnou ochranu ministerstvem z důvodu její nepřijatelnosti *soudní přezkum je vyloučen*.

[21] Soudní dvůr v rozsudku *Krasiliva* jednoznačně potvrdil, že podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně ve spojení s čl. 47 Listiny základních práv EU má osoba požívající dočasně ochrany právo na účinný prostředek nápravy před soudem proti postupu členského státu, jímž žádost o udělení povolení k pobytu ve smyslu čl. 8 této směrnice vrací jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud proto souhlasí s krajským soudem, že výluka ze soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. není slučitelná s právem EU, neboť osobám požívajícím dočasně ochrany toto právo nepřipustně odepírá. Nelze ji proto aplikovat. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu z důvodu její nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. tudíž lze přezkoumat.

[22] Pokud jde o věc samou, v řízení nebylo sporné, že žalobkyně požívaly dočasnou ochranu v Itálii v době podání žádosti o dočasnou ochranu v ČR. Krajský soud se proto zabýval možností vrácení žádosti o dočasnou ochranu v případě, ve kterém žalobkyně již dočasnou ochranu požívají v Itálii. Rozhodnou otázkou se tedy stala skutečnost, zda je institut nepřijatelnosti žádosti o udělení dočasně ochrany podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. slučitelný s právem EU. Problém nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. zůstal i po rozsudku Soudního dvora bez jednoznačného řešení. To poskytl až shora zmíněný rozsudek čj. 1 Azs 174/2024-42. V něm Nejvyšší správní soud dovodil, že i § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. právu EU odporuje, a tedy ho není možné aplikovat.

[23] Jak bylo uvedeno výše, kasační námitku týkající se čl. 28 směrnice o dočasné ochraně a s ním spojené vyloučení z dočasně ochrany, posoudil Nejvyšší správní soud jako nepřipustnou. Zbylou část kasačních námitek shledal Nejvyšší správní soud přípustnou, ač obsah některých z nich nebyl původně přiléhavý k argumentaci krajského soudu. V kasační stížnosti chyběla argumentace k čl. 11 směrnice, ačkoliv se jednalo o stěžejní argument krajského soudu. Namísto toho obsahovala kasační stížnost argumentaci čl. 15 a 26 směrnice, které krajský soud ve svém rozsudku dával do kontextu právě s čl. 11 směrnice. Stěžovatel nicméně svou kasační stížnost následně doplnil argumentací k rozsudku Soudního dvora ve věci C-753/23, ve kterém se k vyloučení čl. 11 směrnice již vyjadřoval. Díky tomu se stala i další argumentace relevantní.

pokračování

[24] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře (zejména rozsudek čj. 1 Azs 174/2024-42) dospěl k závěru, že státní příslušníci Ukrajiny s dočasnou ochranou v EU mají právo přemístit svůj pobyt do jiného členského státu. Ačkoli směrnice o dočasné ochraně toto právo výslovně nezakládá, je potřeba ji vykládat v kontextu rozhodnutí Rady č. 2022/382. To nestanovuje žádný mechanismus pro přerozdělování osob požívajících dočasnou ochranu mezi členskými státy, předpokládaný čl. 25 směrnice o dočasné ochraně. Naopak dává státním příslušníkům Ukrajiny právo prvotní volby členského státu, kde o ochranu požádají.

[25] Pro posouzení sekundárního pohybu držitelů dočasně ochrany se Nejvyšší správní soud zabýval čl. 11 směrnice o dočasné ochraně a jeho vyloučením dohodou členských států. Ač vyloučení čl. 11 nepovažoval Soudní dvůr v rozsudku *Krasiliva* za relevantní, tento článek je relevantní pro posouzení sekundárního pohybu držitelů dočasně ochrany, kteří již dočasnou ochranu získali (touto otázkou se Soudní dvůr nezabýval). Dohodou členských států o vyloučení čl. 11 nastala faktická možnost těchto osob pobývat nejen ve státě, který vydal pobytové oprávnění, nýbrž i v jiných členských státech. Pokud tedy mají státní příslušníci Ukrajiny (kteří jsou držiteli dočasně ochrany podle Rozhodnutí Rady č. 2022/382) právo zvolit si hostitelský členský stát a současně se vůči nim neuplatní čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, nelze dospět k jinému závěru, než že mají v průběhu trvání dočasně ochrany rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné, jimi zvolené členské země. Za tím účelem jim musí být vydáno pobytové oprávnění. V opačném případě by vyloučení aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně ztrácelo význam (rozsudek čj. 1 Azs 174/2024-42, bod 61). Podporu lze najít i v závěrech rozsudku *Krasiliva*. Soudní dvůr připustil, že členské státy mohou udělit dočasnou ochranu i žadatelům, kteří o ni požádali již v jiném členském státě. Scénáře podle § 5 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. nelze systémově odlišit, a proto nelze žadatelům bránit v opakované žádosti v jiném státě. Stěžovatel poukazyval na bod 30 rozsudku *Krasiliva*, ze kterého vyvozuje povinnost členských států ověřovat, zda žadatel nemá oprávnění k pobytu v jiném členském státě. Tato část rozsudku by se měla vykládat spíše jako důraz na prevenci před požíváním dočasně ochrany státním příslušníkem Ukrajiny ve více členských státech najednou.

[26] Právní úprava nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. tudíž podle existující judikatury odporuje právu státních příslušníků Ukrajiny, kteří jsou držiteli dočasně ochrany na základě Rozhodnutí Rady č. 2022/382 na druhotný pohyb mezi členskými státy a nelze ji aplikovat.

[27] V rozsudku čj. 1 Azs 174/2024-42 (bod 71 a násl.) Nejvyšší správní soud podrobně nastínil postup stěžovatele v situacích, kdy obdrží žádost o poskytnutí dočasně ochrany a zjistí, že je již poskytována v jiném členském státě. Stěžovatel měl postupovat v souladu s tímto rozsudkem a na základě zjištěných skutečností ochranu udělit, či zamítnout.

[28] Ohledně argumentu stěžovatele poukazujícího na zneužití práva Nejvyšší správní soud uvádí, že pokud držitelům dočasně ochrany plyne z práva EU možnost přesunout se v průběhu trvání dočasně ochrany do jiného členského státu, nemůže na strukturální úrovni podání žádosti o pobytové oprávnění v jiném členském představovat zneužití práva. V případě, že by měl stěžovatel vážné důvody domnívat se, že se v určitém konkrétním případě může jednat o zneužití práva, může žádost o poskytnutí dočasně ochrany zamítnout. Své závěry musí řádně odůvodnit a dokázat (k tomu blíže rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2025 čj. 5 Azs 190/2024-90).

[29] K nenaplnění podmínek doktríny *acte clair* a nesprávného postupu krajského soudu uvádí Nejvyšší správní soud následující. Soudům, které neprojednávají věc jako soudy poslední instance, neplyne povinnost přerušit řízení, ač je v obdobné věci položena předběžná otázka jiným soudem. Tyto soudy mají dle čl. 267 Smlouvy o fungování EU možnost, nikoliv povinnost, předkládat Soudnímu dvoru předběžné otázky. Z toho vyplývá, že pokud soud nemá povinnost předběžnou otázku položit, nemá ani povinnost přerušit řízení, s ohledem na jiné, již před Soudním dvorem probíhající řízení. Krajský soud v Plzni v této věci nebyl soudem posledního stupně, povinnost přerušit řízení mu tak nevyplývá ani z unijního práva, ani soudního řádu správního. Z výše uvedených závěrů mohou existovat výjimky. Podrobněji se touto otázkou zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 3. 2023, čj. 3 Azs 275/2022-28, Sb. NSS č. 4479/2023.

[30] Nejvyšší správní soud proto i v nyní projednávané věci uzavírá, že závěr krajského soudu o neslučitelnosti české právní úpravy nepřijatelnosti žádosti o poskytnutí dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. s právem EU obstál. Krajskému soudu lze proto s ohledem na výše uvedené též přisvědčit, že stěžovatel vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany z důvodu její nepřijatelnosti nezákonně zasáhl do práv žalobkyně. Stěžovatel je proto v souladu s výrokem II. napadeného rozsudku povinen obnovit stav před přijetím žádosti žalobkyně o poskytnutí dočasné ochrany. Při tom bude postupovat v souladu se závěry aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu.

IV. Závěr a náklady řízení

[31] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[32] Nejvyšší správní soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve věci měly plný úspěch žalobkyně. Ty však náhradu nákladů řízení nepožadovaly a Nejvyšší správní soud žádné náklady plynoucí ze spisu nenalezl. Soud jim proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. srpna 2025

Petr Mikeš
předseda senátu